

Bijlage 3: procesvoorstel raadsopdracht AZC

Inleiding

In juni 2024 besloot burgemeester Michiel Uitdehaag de evenementenhal in Oostrum weer in te laten richten als noodopvangvoorziening vanwege de opvangcrisis. Dit was voor het college aanleiding om op dat moment te stoppen met de zoektocht naar een locatie voor een permanent AZC.

Tijdens de raadsvergadering van 24 september 2024 besloot de gemeenteraad de zoektocht naar een permanent asielzoekerscentrum toch door te laten gaan, ondanks het besluit over het openen van de noodopvang. Met uw raad is afgesproken dat, na opening van de noodopvang, een nieuw tijdsplan wordt opgesteld voor de voorbereidingen voor een AZC. Hier is het college mee aan de slag gegaan. Echter, er is sinds september veel gebeurd.

Wat is er na september 2024 gebeurd?

Op 10 december 2024 is de noodopvang geopend. Dit was enkele maanden later dan verwacht. In de samenwerking met het COA is veel vertraging opgelopen. De afgelopen maanden is de beheerfase op orde gebracht: we monitoren hoe het gaat en onderhouden de contacten met de omgeving, onder meer in een constructieve relatie met de klankbordgroep.

Daarnaast is op 4 februari het participatiebeleid vastgesteld. Het participatiebeleid is kaderstellend. Participatie en het nog op te stellen participatieplan is medebepalend voor het tijdsplan.

Actueel is de noodzakelijke verhuizing van Oekraïners van Servaashof naar een perceel in de Brabander.

Overige ontwikkelingen

De wereld is volop in beweging als het om het opvangvraagstuk gaat. Mondiaal, landelijk, regionaal en lokaal. In Nederland liggen gemeenten onder vuur als er alleen nog maar plannen zijn voor opvang. Burgers roeren zich in een aantal gevallen op een manier die intimiderend of bedreigend is. Soms leidt dit tot stopzetting van de opgave. Regionale voorbeelden zijn Berlicum en onze buurgemeente Deurne.

Als de discussie gaat over participatie en locatiekeuze dan is Nimby (not in my backyard) aanwezig. De meeste gemeenten zetten participatie dan ook niet in op locatiekeuze, maar wel op de invulling van de locatie. In Venray is voor de verhuizing van de Oekraïners ook alleen participatie gevraagd op de invulling en niet op de locatiekeuze. Participatie is gericht op het maken van een betere en bredere afweging (horen wat er leeft in de samenleving) en daarmee tot betere besluiten te komen. We maken gebruik van de kennis en ervaring van inwoners. Ook bij de noodopvang werkte dit goed. De kennis en ervaring van betrokkenen van 'de eerste keer' werden meegenomen in de nieuwe opvang.

Ook mondiaal zijn de panelen enorm aan het schuiven als het gaat om machtsverhoudingen tussen continenten en wereldleiders. Dit leidt tot onzekerheid over vluchtelingenstromen en welke rol ons land daarin gaat spelen.

Met een blik op Den Haag zien we een kabinet dat het onderwerp wel belangrijk vindt maar onvoorspelbaar is in wat er nog komen gaat. Zo is de gewenste afschaffing van de Spreidingswet een onzeker traject wat tot een nieuwe dynamiek bij en tussen gemeenten leidt.

Dilemma's

Venray neemt zijn verantwoordelijkheid en wil dat blijven doen als het gaat om menswaardige huisvesting. Venray kent al van oudsher een breed palet aan doelgroepen die zorg en aandacht vragen. Een belangrijke vraag is hoe we dit beheersbaar houden en wat daarvoor nodig is. We vragen misschien wel meer van inwoners dan een gemiddelde andere gemeente van deze omvang. De kracht van Venray is dat er altijd veel ruimte is geweest voor kwetsbare doelgroepen. Dit willen we op een verantwoorde en draagbare manier doen. Naast de eerdergenoemde menswaardige opvang van Oekraïners, internationale werknemers en de bewoners noodopvang, kennen we ook

relatief meer kwetsbare inwoners vanuit het forensisch zorglandschap en het psychiatrisch zorglandschap. Dit vraagt veel bestuurlijke en ambtelijke inzet om dit in goede banen te leiden. Dit vraagt ook om het investeren in de een goede verbinding met onze inwoners en werken aan vertrouwen. Hoe doen we dat in de huidige tijdsgeest en met zoveel doelgroepen waar we ons verantwoordelijk voor voelen?

Tot slot zijn er verschillende beelden ten aanzien van de komst van een AZC in Venray. Er is behoefte om in samenspraak met de raad invulling te geven aan dit proces.

Dilemma's

- Hoe houden we zorg en aandacht voor het huidige brede palet aan doelgroepen beheersbaar en wat is daarvoor nodig?
- Hoe houden we verbinding met inwoners en werken we aan vertrouwen in de huidige tijdsgeest?
- Hoe geven we in samenspraak met de raad invulling aan de voorbereidingen voor een AZC?

Proces

Om invulling te geven aan de dilemma's stelt het college het volgende proces voor.

2025

- Focus op inzet op menswaardige huisvesting Oekraïners, internationale werknemers, statushouders, noodopvang en aandacht voor forensisch en psychiatrisch zorglandschap.
- Zorgvuldige communicatie/participatie op de genoemde opgaven.
- Voorbereiding evaluatie noodopvang.

2026

Met de gemeenteraad is eerder afgesproken dat rond de zomer van 2026 de noodopvang geëvalueerd zal worden met het oog op een eventuele verlenging met twee jaar. Rond deze tijd verwachten we een flinke slag gemaakt te hebben op de genoemde opgaven en hier ook waardevolle lessen uit getrokken te hebben als het gaat om communicatie en participatie. Mogelijk is er dan ook meer duidelijkheid over de Spreidingswet en de rol van gemeenten.

- Focus op inzet op menswaardige huisvesting Oekraïners, internationale werknemers, statushouders, noodopvang en aandacht voor forensisch en psychiatrisch zorglandschap
- Rond de zomer houden we een 'peilmoment' voor de opdracht AZC, met in de analyse in elk geval:
 - Wat is de behoefte aan opvang?
 - Wat is de landelijke en lokale context?
 - Wat hebben we geleerd van huisvesting Oekraïners, internationale werknemers en noodopvang?

De resultaten van de *evaluatie van de noodopvang* worden in de analyse meegenomen. Deze analyse is het fundament voor het plan van aanpak met tijdspad. In samenspraak met de raad kan voorafgaand een kader met randvoorwaarden worden opgesteld voor de aanpak.